

Motion till riksdagen 2021/22:4734

av **Margareta Fransson (MP)**

med anledning av skr. 2021/22:230 Vård av unga vid Statens institutionsstyrelses särskilda ungdomshem

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om individanpassat stöd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hälsomässigt stöd inklusive tandvård och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nolltolerans för kränkningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskiljningar måste upphöra helt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om full rättssäkerhet för unga på Statens institutionsstyrelses (Sis) institutioner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Situationen för barn och unga på Sis-institutioner är oerhört viktig. Institutionsvistelsen ska i sig vara ett stöd för att komma till rätta med svårigheter. Oerhört viktigt är att komma till rätta med de problem som funnits på institutioner och det är absolut angeläget att inga unga ska fara illa på dessa institutioner eller få nya problem. Sin problematik ska de få hjälp med, de ska känna sig trygga och säkra på att få de insatser de behöver och den personal som finns där ska ha adekvat utbildning för att bidra. Tyvärr finns problem på flera av dessa områden, och detta har bl.a. beskrivits i en nylig rapport från Barnrättsbyrån. JO har vid ett flertal tillfällen pekat på allvarliga brister och Ivo har även bedömt läget så allvarligt att nedstängning av avdelning gjorts och även annan mycket allvarlig kritik har lyfts fram. Att en hel del förbättringsarbete pågår är

både bra och viktigt. Men det måste gå betydligt fortare; på flera områden behöver man komma till rätta med problematiken omedelbart eller snarast.

Insatser med individanpassat stöd för den unge

Att insatser måste göras för de enskilda unga, utifrån deras specifika behov, med de samarbetspartner som behövs är angeläget. Det handlar om stöd för att bearbeta svårigheter och få insatser från kompetent personal för detta. Det handlar också om att få behövliga insatser för fortsatta studier, och att komma vidare inför framtida yrkesval. Perioden på Sis-hem ska vara ett stöd för framtiden. Det behöver utvecklas, och det vill vi ge regeringen till känna.

Att personalen behöver vara kompetent för sitt uppdrag är väldigt viktigt. Ibland kan jobbet på Sis-hemmet geografiskt vara ett av de arbeten som finns på en ort, och det är inte säkert att man som sökande egentligen särskilt vill arbeta där eller i grunden har rätt kompetens. Regeringen bör på lämpligt sätt säkerställa att de som arbetar på Sis-institutioner har rätt kompetens och att arbetsvillkoren är goda och utvecklande för att attrahera sökande.

Fullt hälsomässigt stöd

Unga som är placerade på Sis-hem måste fullt ut få det stöd som behövs för både sin fysiska och sin psykiska hälsa. Det gäller även tandhälsan, vilken i många fall är eftersatt. Regeringen bör säkerställa att adekvata insatser görs för att förbättra situationen och garantera att eftersatta behov fångas upp till att bli bästa tänkbara.

Nolltolerans för kränkningar

Insatser för unga som t.ex. har varit inblandade i kriminalitet eller gängvåld måste få insatser som passar. Det är dock extremt viktigt att unga med helt annan problematik, inte minst unga tjejer, men givetvis även killar, ska få andra typer av insatser och aldrig ska behöva vara rädda eller utsatta för andra unga. De måste få separerade insatser så att det inte ska kunna hända.

Kränkningar från personal ska inte kunna hända. Att det gör det visar inte minst ett stort antal klagomål från barn till Ivo. Det är extremt allvarligt och varje anmälan är förfärande läsning. Enligt uppgift från Barnrättsbyrån har flest klagomål någonsin inkommit 2021. Att anmälningar i sig görs är viktigt, men det underliggande behovet måste upphöra. Regeringen måste säkerställa att kränkningar inte ska kunna ske vare sig från personal eller från andra unga.

Avskiljning måste upphöra helt

Miljöpartiet vill se att ett omedelbart stopp för avskiljningar införs. Det är viktigt att ett sådant tydligt krav införs. Det i sig anser vi kommer att innebära utveckling av andra alternativa arbetsmetoder med utgångspunkt i den enskilda unga och de behov hen har. Detta är också en fråga som FN:s barnrättskommitté har lyft i sin senaste granskning av Sverige.

Stärk rättssäkerheten

Det är bra och viktigt att barn som är placerade har en egen möjlighet att klaga och höra av sig till Ivo, som ett eget spår för tillsyn. Däremot pekar varje anmälan på hur viktigt det är att rättssäkerheten stärks för barn och unga. Regeringen bör ta behovet av insatser för full rättssäkerhet för barn och unga på största allvar och säkerställa sätt för detta.

Margareta Fransson (MP)